Цана асобнага нумару 15 гр.

Przesyłka opłacona ryczałtem.

№ 86 (137). Вільня, Серада 23 Лістападу 1927 г. Год III

СЯЛЯНСКАЯ НІВА

Няхай жыве Беларускі Народ!

Адрэс Рэдакцыі і Адміністрацыі:
Вільня, Вострабрамская 8—1.
(Wilno, ul. Ostrobramska 8—1):

Рэдакцыя адчынена штодня ад 9 да 3 гадзіны апрача сьвята.

Рэдактар прыймае ад 12 да 2 гадз.

Зямля Сялянству бяз выкупу!

Падпіска:
на адзін месяц — 1 зал., на 3 месяцы — 2 зал., на 6 месяцаў 4 зал., на год — 8 зал.
Для заграніцы удвая даражэй.
Аплата надрукаванага залежыць ад рэдакцыі.

ВЫХОДЗЕ Ў СЕРАДУ І СУБОТУ.

ОРГАН БЕЛАРУСКАГА СЯЛЯНСКАГА САЮЗУ.

Прадвыбарныя блёкі.

Яшчэ стары Сойм ня кончыў свайго істнаваньня, а ўжо ўсе пачалі перадусім весьці прадвыбарную акцыю ў новы Сойм. Адбываюцца рожныя зьезды, канфэрэнцыі і нарады з мэтай мабілізацыі сіл на выбары. Калі ходзе аб выбары на нашых землях, то цяпер ізноў зьявіліся і вызваленцы, і з хлопскай партыі, і з радыкальнай, і з „Працы", і пэпээсы, і ўрэшце: умястоўшчыкі, паўлюкевічаўцы і мамонькі. Ды ўсіх іх нельга і пералічыць. Ужо адно тое, што ў працягу апошніх пяцёх гадоў наша вёска ня бачыла гэтых „абаронцаў" беларускага сярмажнага народу ў радох змагароў за яго правы і інтарэсы сьведчаць аб тым, што ўсе гэтыя „абаронцы" хочаць нам, беларусам, згубы, а не вызваленьня з паняволенага ярма. Досыць толькі коратка кінуць вокам на гэтыя партыі, каб пераканацца ў няшчырасьці іх у адносінах да беларускага пытаньня і ў баламутнай, шкоднай працы для беларускіх працоўных масаў. Мы добра помнім, як цяперашнія паслы з „Вызваленьня": Ваявудзкі, Адамовіч, Шапель, Шакун і іншыя, маючы пасьведчаньні ад уладаў на права арганізаваньня мітынгаў, аддавалі на прадвыбарных вечах сялянам і зямлю дарма, і школу ў роднай мове, і палітычную вольнасьць, і самаўрады, а як прышлося ў Сойме да галасаваньня, дык выйшла наадварот. Замест зямлі беларускім сялянам—урадавыя партыі далі нам асаднікаў, замест школ беларускіх—сыстэму складаньня школьных дэкляарацыяў, замест вольнасьці—казённае месца на Лукішках і г. д.

Цяпер, пры новых выбарах, замест аднаго „вызваленьня" і „пэпээсаў", як груганьнё нападуць на беларускага селяніна ўсе вышэй успомненыя партыі і стануць рваць яго ў свой бок. Але беларуская вёска 1928 году ўжо ня тая, што была ў 1922 годзе. Працоўныя гушчы беларускіх вёсак, мястэчак і местаў ужо разьбіраюцца ў палітычным руху і патрапяць даць сваю „падзяку" гэткім паном, што зьяўляюцца да выбаршчыкаў толькі па галасы.

Аднак незалежна ад гэтага беларускія палітычныя партыі павінны праявіць максімум энэргіі і арганізаванасьці, каб нівод-зен беларускі голас не прапаў, а пайшоў за сваіх беларускіх кандыдатаў. Калі-б існуючыя беларускія партыі пайшлі на выбары кожная паасобку, дык гэта было-б вельмі некарысным для Беларускага Народу, бо беларускія партыі, замест змаганьня з чужацкімі партыямі і псэўда-беларускімі, вялі-б з сабою прадвыбарную барацьбу. З гэтае барацьбы маглі-б скарыстаць нашыя рожныя „апякуны" і такім чынам Беларусы маглі-б утраціць некалькі мандатаў. Мала гэтага, выступленьне Беларусаў на выбарах некалькімі паасобнымі сьпіскамі пацягнула-б за сабою яшчэ ўтрату некалькі мандатаў, дзякуючы прапажы г. зв. астаткаў галасоў. Усе гэтыя аргуманты гавораць толькі аб тым, што інтарэсы Беларускага Народу вымагаюць, каб беларускія партыі ішлі на выбры разам адным супольным сьпіскам. Але ня гледзячы на гэтыя аргуманты і вывад немагчыма сказаць, што Беларусы пойдуць адным сьпіскам, бо на перашкодзе гэтаму стаіць перадусім хворая амбіцыя некаторых беларускіх „партыйнікаў", якія свае асабістыя інтарэсы індыфікуюць з інтарэсамі партыі. Рэч ясная, што тое ці іншае разьвязаньне пытаньня аб беларускім выбарчым блёку пакажа на сколькі ў тэй ці іншай партыі ёсьць разьвіта пачуцьцё адказнасьці перад Беларускім Народам. У кожным выпадку на артыкул наш „Першы крок" прыхільна адклікнулася „Biełaruskaja Krynica", што таксама сьведчыць, што нашая ініцыятыва аб беларускім выбарчым блёку зьяўляецца вельмі рэальнай і мэтнай з пункту гледжаньня інтарэсаў Беларускага Народу.

Побач з аб'яднаньнем Беларусаў пры выбарах у форме Беларускага Нацыянальнага Блёку, ці зьяўляецца патрэбным і мэтным блёк шырэйшы, абыймаючы іншыя нацыянальныя меншасьці? Гэтае пытаньне зьяўляецца вельмі важным. Ужо адно тое, што ўся польская прэса, як варшаўская, так і віленская, падняла сільны алярм з прычыны гутарак паміж нацыянальнымі меншасьцямі ў Польшчы ў справе стварэньня агульнага блёку нацыянальных меншасьцяў, гавора аб тым, што гэты блёк быў-бы толькі карысным для ўсіх нацыянальных меншасьцяў. Ды і ў самай рэчы, калі мы прыпомнім сабе прычыны заложэньня ў 1922 годзе 16-ткі, ды калі прымем пад увагу цяперашняе палажэньне меншасьцяў у Польшчы, асабліва Беларусаў, дык няма сумліву, што і агульны блёк нацыянальных меншасьцяў быў-бы вельмі пажаданым і карысным для Беларусаў. Немагчыма цяпер ужо напэўна сказаць, як аканчальна вырашыцца справа заснаваньня агульнага блёку нацыянальных меншасьцяў, бо незалежна ад рожных тэхнічных перашкод, зьвязаных з інтарэсамі паасобных меншасьцяў, урадавыя дзейнікі і ўсё польскае грамадзянства вельмі натужваецца, каб не дапусьціць да заснаваньня блёку нацыянальных меншасьцяў. На колькі ім удасца гэта правесьці, даведаемся ў блізкай будучыне.

ВОКАМ ПА СЬВЕЦЕ.

VIII.

Відаць не на жарты разьвіваецца камунізм!.. Відаць ня жартамі ён пужае сусьветную буржуазію ды капіталістых, калі яны наладзілі кангрэс у Гаазе, каб агульнымі сіламі шукаць ратунку ад камуністычнае небясьпекі. Аб тым, што небясьпека гэтая ёсьць найлепш гавораць тыя зьявішчы, якія відзім на сьвеце. Няма такой старонкі на нашай плянэце дзе-б не запісалі газэты такога здарэньня, якое ня мела-б камуністычнага ці камунізуючага аблічча. Характэрна тут тое, што гэтыя „камуністычныя" праявы аднолькава здараюцца, як у старонках цывілізаваных і культуральных, так і там дзе яшчэ прынята называць першабытнымі, дзікімі краінамі. Камунізм аднолькава відзім у Францыі, Англіі, Фінляндзіі, Латвіі, Эстоніі, Японіі, Кітаі, Філіпінскіх выспах (амэрыканская калёнія), на Салямонавых выспах (анг. кал.) на выспах Яве і Суматры (галяндзкія кал.) і гэтак далей і гэтак да безканцовасьці

Паседжаньні і нарады буржуазнага кангрэсу ў мэтах забясьпячэньня ад камунізму адбываліся патаемна—пры зачыненых дзьвярох, так што у той час нічога нельга было ведаць аб тэй працы. Толькі пасьля заканчэньня кангрэсу зьявіліся весткі аб выніках працы. Вось гэтыя вынікі хочацца і адзначыць!... Як трэба было спадзявацца, у прынятай рэзалюцыі першаю мэтаю Лігі — зьяўляецца барацьба. Знача з камунізмам, антыкамуністычная буржуазная Ліга будзе бароцца, ці праўдзівей будзе арганізаваць барацьбу ў плянэтарным маштабе.

Барацьба з камунізмам можа адбывацца двумя спосабамі: лячэньнем розных сацыяльных хваробаў — направай сацыяльнай несправядлівасьці моцных у адносінах да слабейшых і фізычнае душэньне праяваў камунізму, як вынікаў і рэзультатаў гэтае несправядлівасьці. Гэтак разумеем мы.

Антыбальшавіцкі буржуазны кангрэс выбраў другі спосаб, а знача прышоў да перакананьня, што з камунізмам трэба бароцца фізычнаю сілаю. А калі так, дык прынялі гэтакія пастановы:

1) „Кангрэс прызнаў, што праграма III Інтэрнацыяналу ў аснове сваей мае вачавідныя заклікі ня толькі да сацыяльнае рэвалюцыі, але-ж і да ўчынкаў агульна-карных праступкаў, якія караюцца ў кожнай старонцы па яе законам". Знача, згодна гэтае пастановы, камуніст павінен лічыцца, як разбойнік ці злодзей і як гэтакі павінен быць караным.

2) „Гаагскі кангрэс даводзіць, што праступная праграма III Інтэнацыяналу „паўсюдна" зьдзейсьняецца „пры дапамозе ўраду РССР" г. зн. ведамай дзяржаўнай ўлады. Вывады ясныя. Дзяржавы, якія прызнаюць урад РССР і ўтрымліваюць з ім зносіны, прызнаюць, падтрымоўваюць і тым умацоўваюць арганізацыю, якая мае сваім заданьнем агульна-карныя дзеяньні". як вынікае з гэтае пастановы, дык кангрэс лічачы савецкую ўладу — бандыцкаю, жадае, каб ніякія дзяржавы ня мелі з ею ніякіх зносінаў і... толькі!...

3) „Канфэрэнцыя зьвяртае ўвагу эўрапейскіх дзяржаваў на тое, што пры такіх умовах зьдзіўляюць два факты: істнаваньне афіцыяльна дапушчаных, маючых сувязь з III Інтэрнацыяналам, камуністычных партыяў і прыналежнасьць да іх асобаў, якія зьяўляюцца дзяржаўнымі ўрадоўцамі і атрымліваюць дзяржаўную пэнсыю. Кангрэс прапануе кончыць з гэтакай вольнасьцю".

Тут ужо відзім, што кангрэс дамагаецца не дапускаць легальнага істнаваньне камуністычнае партыі і не прынімаць на ўрадовую службу камуністых.

Газэты пішуць, што праз усе дэбаты кангрэсу прайшла думка, што няма ніякіх фармальных перашкодаў для змаганьня з камунізмам і што камунізм фактычна ня мае вялікае моцы, уся бяда толькі ў тым, што ў буржуазіі няма „ахвоты для дзейства“. Што няшчасьце буржуазіі ў тым, што буржуазныя ўрады баяцца тасаваць рэпрэсіі адносна камуністаў.

Ясна, што ўсе гэтыя пастановы буржуазнага кангрэсу зьяўляюцца нічога ня вартымі, бо гэтакім сродкам і нельга прыйсьці да направы сацыяльных несправядлівасьцяў. А пакуль будуць яны, дык будуць і тыя бунтарскія праявы, якія заўсёды і ўсюды атрымоўваюць ярлык камунізму.

Гэта зразумела для кожнага: нават і для самай буржуазіі. У рыскай газэце „Сегодня“ знаходзім пісьмо з Англіі у якім чытаем гэтакія словы: „Рэвалюцыю распачынае натоўп, а натоўпу пераварот падказваецца не галавою, а жалудком“.

Ці разумелі гэтак тыя, якія былі прысутнымі на антыбальшавіцкім кангрэсе? Рэч зусім зразумелая, што трэба было-б падумаць аб тым, каб ня было галодных, а гэта сама-па-сабе пазбавіла-б сьвет ад камуністычнай „заразы“.

„Здаволяныя масы, агулам кажучы, ніколі ня робяць рэвалюцыі. На такіх людзей прапаганда ня мае дзейства і ня ўзбуджае ніякае захопленнасьці“, чытаем гэта далей у тым самым пісьме. Але-ж і гэта не ўзята пад увагу кангрэсам, хоць пагрозу ад камуністычных пераваротаў добра ўясьнілі...

Але-ж замест таго, каб стварыць што небудзь запраўды рэальнае, кангрэс запрапанаваў фізычную барацьбу. А калі так, дык сьвет у сілу неабходнасьці, няўхільна мусіць прайсьці праз цэлы рад крывавых падзеяў, бо з галодным натоўпам нельга жартаваць. На працягу істнаваньня чалавецтва, гісторыя запісала многа такіх выпадкаў, якія назвала галоднымі бунтарствамі. Дый нат і сама расейская рэвалюцыя распачалася ў Петраградзе з прычыны нястачы прадуктаў.

Пішучы гэты агляд мы ня маем на мэце вучыць ці пужаць буржуазію ці каго іншага, мы проста выпаўняем заданьні газэты, якая павінна асьвячаць праявы і падзеі сярод чалавецтва на сьвеце. Гэта і толькі гэта мы і робім і толькі дзеля гэтага спыніліся над дазолі цікавую справаю антыкамуністычнага буржуазнага кангрэсу ў Гаазе (Галяндыя).

Зыркі.

Усіх падпішчыкаў просім прыслаць належныя за газэту грошы.

З жыцьця Польшчы.

Санацыйная трывога.

У суботнім выпуску польскае газэты „Работнік“ находзім гэтакія словы:

„Дзьве газэты блізкія да ўраду, „Epoka“ і „Głos Prawdy“—ўдарылі са ўсяе моцы ў 16-ку, г. зн. у блёк нацыянальных меншасьцяў, які зноў мае быць уваскрэшаным. Мы, у запраўднасьці, не староньнікі гэтага блёку, каторы многа разоў быў крытыкаваны намі і каторы ёсьць штучным злепкам, зьвязаны адзіна і выключна нацыяналізмам. Але, нешта іншае крытыкаваць і весьці барацьбу проціў 16-ткі, а нешта іншае атакаваць так ґвалтоўна, з пагрозамі адносна нацыянальных меншасьцяў, як гэта робяць памянёныя газэты.

„Epoka“ ганьбіць славянскія меншасьці, як варожыя Польшчы і лічачы іх камуністычнымі ці камунізуючымі, што не згаджаецца з праўдаю, а адзіныя выняткі робіць Жыдом, каторым з аднаго боку пералічвае, што істнуючы ўрад зрабіў для іх добрага, а з другога—пагражае, што ў выпадку прыступленьня да 16-ткі, згубяць усё і можа іх спаткаць нешта вельмі нямілае. Так-жа захоўваецца „Głos Prawdy“, каторы апрача таго, зрабіў неспадзяванае адкрыцьцё, гэта, — што пытаньне нацыянальных меншасьцяў разьвязана па-маёвым урадам. Рэвэляцыя першарадная, на жаль, не праўдзіва!“

Як відзім, блёк нацыянальных меншасьцяў ня толькі што ня мілы, але-ж і страшны для Польшчы! Бо-ж і праўда! Паасобна лягчэй было-б кожнага пабіць.

Сялянскі бунт.

У замежныя газэты і часткава ў польскія пранікла вестка, быццам ува Усходняй Галіцыі, у вёсцы Адамы, на грунце валасных выбараў узьнялася спрэчка паміж сялянамі. У часе выбараў сяляне разьдзяліліся на два варожыя лагеры, але калі ў вёску прыехала паліцыя наводзіць парадкі, дык быццам сяляне злучыліся, напалі на паліцыю і абезаружылі яе. Потым сяляне напалі на дом ксяндза, аграбілі і, зноў разьдзяліўшыся на два лагеры, пачалі грабіць і зьнішчажаць свае хаты. Калі прыбліжыўся новы сільны аддзел паліцыі, сяляне разьбегліся па лясох.

У вёсцы Манява, каля Станіславова, сяляне ўзбурыліся на паліцыю. У часе беспарадкаў яны напалі на паліцэйскі дом і падпалілі яго. Паліцыянты ўцяклі ў другую вёску. Парадак вярнула паліцыя, прыбыўшая са Станіславова, арыштоўваючы бунтароў. Але паліцэйскі дом у Маняве і дом папа згарэлі да-тла.

Буржуазныя газэты заўсёды стараюцца гэтак напісаць, каб зганьбіць сялян ды стварыць прычыны да рэпрэсыяў, дык весткі аб сялянскіх бунтах у Галіччыне мы бяром з засьцярогай, аднак-жа мусім зазначыць, што там нешта было. Відаць што гэтыя зьвішчы маюць дачыненьне з правакацыяй, якая некаму на нешта была і ёсьць патрэбна.

НАВІНЫ.

Спэктаклі Беларускага Народнага Тэатру.

22, сёньня 23 і заўтра 24 г. лістападу Беларускі Народны Тэатр Беларускага Інстытуту Гаспадаркі і Культуры ладзіць спэктаклі ў м. Паставах.

26 і 27 лістападу Бел. Нар. Тэатр выступае ў м. Дунілавічах Пастаўскага павету. Пасьля з Дунілавіч напраўляецца ў Глыбокае.

— **Справа „Школьнага Тыдня“.** Віленскі Ваяводзкі Ўрад. Аддзел бяспечнасьці. Вільня, 18 лістападу 1927 г. № V 6621.

„Да Беларускага Інстытуту Гаспадаркі і Культуры ў Вільні, Завальная вул. 6—5.

Ваяводзкі Ўрад паведамляе, што Міністэрства Унутраных Спраў на заяву Інстытуту пададзеную ў Міністэрства 15 кастрычніка 1927 г. за № 149 у справе атрыманьня дазволу на збор ахвяраў на абшарах Віленскага, Навагрудзкага, Беластоцкага і Палескага ваяводтваў — адказала адмоўна. За ваяводу Некраш.“

Вось гэтакага зьместу Беларускі Інстытут атрымаў паперку на сваю заяву аб атрыманьні дазволу на арганізацыю „школьнага тыдня“ ў працягу якога меў наладзіць на ўсім абшары Зах. Беларусі збор ахвяраў на беларускае школьніцтва. Як сьведчыць вышэй пададаная паперка, дык Міністэрства забараніла Бел. Інстытуту зрабіць праектаваную зборку ахвяраў, а знача: стварэецца вельмі прыкрае палажэньне. Беларускі Народ ня мае ўрадавых школаў і ня мае магчымасьці пашыраць прыватнае школьніцтва.

Што-ж гэта такое?...

— **Адміністрацыйная забарона.** Беларускі Сялянскі Саюз з ініцыятывы сваіх сяброў ладзіў у м. Дунілавічах, Пастаўскага павету, паветовую сялянскую канфэрэнцыю, якая мела адбыцца 22 г. лістападу. Паведамленьне якое вымагаецца распараджэньнем ад 25 траўня 1919 г. было паслана п. пастаўскаму старасьце 16 г. лістападу і вось 21 г. лістападу на папярэдні канфэрэнцыі Цэнтральны Камітэт Бел. Сял. Саюзу атрымаў ад п. старасты паперку, якою ён забараніў адбыцца канфэрэнцыі. З гэтае прычыны канфэрэнцыя адбыцца не магла. Бел. Сял. Саюз падае новую заяву з новым тэрмінам канфэрэнцыі.

— **Яшчэ адміністрацыйная красачка.** У браслаўскім павеце, у в. Шаўлянах другі год істнуе беларуская пачатковая школа, Беларускага Інстытуту Гаспадаркі і Культуры. Школа спаткала вялікае зацікаўленьне беларускага грамадзянства, якое ахвотна, ня толькі з Шаўлянаў, але-ж і з суседніх вёсак пасылала дзяцей у родную школу, у якой сёлета набралася каля 180 вучняў. Польскія школы там у тых вёсках пуставалі... Што не падабалася панам браслаўскім адміністратарам.

І вось: вучыцелька М. Булыга, якая вельмі ўдала спраўлялася са сваім заданьнем, арыштавана са сваім мужам.

ЯКУБ КОЛАС. 17)

Сымон Музыка.

Поэма.

(Працяг).

Але раз быў зроблен воступ;
Пушча-цемра ў зімні час
Чула рог і людзкі поступ
За ўсё жыцьцё першы раз.
І пакрыўдзілася пушча:
Хто ступіць сьмеў у яе?
І знак грозны навідушча
Верным служкам падае.
Устае мядзьведзь, вылазіць
І, угнуўшы галаву,
Садзіць просьценька на князя—
Разарву, моў, разарву!
І, як бура, націскае
Князя злажыўся і—бах-бах!
Зьвер на лапы прысядае,
Зубы выскаліў і—шах!
Хто быў бліска—прэч з дарогі!
Князю некуды ўцякаць,—
„Аман“, думае нябога,
Стрэльбы некаму падаць.
А мядзьведзь вось-вось адпляціць,
На два крокі ўжо падбег,
Падабраць ён князя кваціць,
Ды ў той момант—шусь у сьнег!
— Кінь ты, князя, сваю жынку,
Каб ня сьмела пудлаваць!
Вось дзе стрэльба!—Паядынку
Стаў Даніла выхваляць!
— Хай зьвязаў я лыкам рулю,
Але пудла не дала,
І глядзі, якую дулю
У чмыс зьверу падняслаl—
Князь Данілу абнімае.
— Ты жыцьцё мне дараваў!—
Як аддзякаваць, не знае.
— Што табе даць?—запытаў.
Палящук-лясьнік абцёрся,
Вынуў люльку з капшуком,
Крок назад ступіў, прыпёрся
Ён да хвоі плячуком.
— Памяняйма, князь, на люлькі,—
Кажа проста палящук:—
А ў прыдачу да крывулькі
Я табе, князь, дам капшук.—
Засьмяяўся князь, вымае
Сваю люльку, аддае,
А Даніла разглядае,
Рады, цешыцца з яе.
З тога часу ўжо ніколі
Князь яго не забываў
І пасаду, лес і поле,
Ён яму падараваў.
Прыязджае князь, бывала,
На палесьсе паляваць,—
На Данілу пасылалі
Князя ў лесе праваджаць.
І нікто так, як Даніла,
Ня зняў пушчы тэй, лясоў.
Гадавала і ўскарміла
І Данілу, бы зьвяроў,
Шыр балотаў нескаччоных,
Пушчаў дзікіх гушчары,
І як у таемных лонах
Чуўся панам у двары.
Потым князь забраў Данілу,
Прыпісаў яго ў свой двор,
Хоць яму і больш былў мілы
Бор палескі, родны бор.
Дзед Даніла парк вартуе,
Службу верна ён нясе,
Ўсё агледзіць і прачуе,
Ўсе куты ператрасе.
Тая-ж вопратка мужыча—
Сьвітка рудая і брыль.
Дзед Даніла ціха смыча,
Сам з сабою штось мармыча,—
Мо' Палесься казка-быль
Дзеду думкі ўзварушыла,
Пушча ў памяці ўсплыла,
І душа па ёй тужыла,—
Паляцела-б каб магла.
Дзед пад хвояй штось зважае,
Павярнуў, ідзе туды.
— А ты хто такі?—пытае:
Баравік ты малады?
— Я—замковы, дзедка божы.
Ці ня можна тут пабыць?
Тут так добра, гэтак гожа,
Лес—што з небам гаманіць.—
Усьміхнуўся дзед Даніла.
— Любіш, хлопча, лес?... Эгэ-ж,
Характво ў лясочку, сіла...
А ты тут даўно жывеш?

IV.

— Эхэ-хэ, мая дзяціна,—
Уздыхнуў Даніла дзед:
— Падрабнела і людзіна,
А лясоў ты настаяшчых,
Бачу, хлопчыку, ня знаў,
Нетры, нерушаў лядачых—
Дзе табе!—не сустрачаў.
Ты падумай толькі: пушча!
Дзень ідзеш і два ідзеш.
І такая табе гушча—
Вокам цемры не праб'еш.
І такія дзеравякі
Ты натрапіш, брат, у ёй,
Што прад імі стане ўсякі
Пядзівіцца іх красой.
Тоўшч і веліч—страх праймае,
Волас дыбам устае!
А як пушча загуле.
Зашуміць ды запяе!
Вось дзе музыка—паслухаць...
Але пушча больш маўчыць,
Ды ня ўсякім носам зьнюхаць,
Што ў нутрох яе ляжыць...
Ня быў ты ў вялікім лесе:
Войдзеш—сьвята вее ў ім,
А ўгары, зялёнай стрэсе,
Цягне сьпевам маладым.
І заўваж, мой хлопча-колас,
Дрэва кожнае ў бары
Мае свой асобны голас,
А зацягнуць угары—
Сьпеў выходзіць самавіты,
Эгэ-ж, хлопчыку мой, так:
Лес гаворыць, а скажы ты,—
Не паверыць аніяк...
А лес, хлопча, хоць ён дзікі,
Але мудры і дзіўны,
Сэнс ён мае патайны,
Асабліва бор вялікі.—
Дзед прымоўк у задуменьні
І, панізіўшы свой голас,
Зноў гаворыць:
— Вось здарэньне,
Ты паслухай, што было раз:
Знаў я пушчу на Палесьсі...
Што за дзіва! стаў я чуць
Нейкі шум у яе стрэсе,
Незнаёмы, асаблівы,
Голас жаласны тужлівы,
Дрэвы смутна нейк гудуць.
У другіх лясох—нічога,
Там звычайны гоман-шум,
А ў тэй пушчы—плач, нябога!
Я гадаў і думаў многа,
Так і гэтак браў на вум,
Не разблутаў тэй загадкі.
Так аб ёй я і забыў.
Раз зімою пад калядкі
Зноў я пушчаю прахадзіў.
І што-ж пушча тым-жа ладам
Шум цягнула свой тужліва.

Што дзеецца ў сьвеце?

У кітайскім катле.

Замежныя газэты пішуць, што ў Лёндан з Шанхаю перадаюць аб заняцьці нанкінскімі вайскамі Ханькоў і другіх местаў у цэнтральным Кітаі. Галоўны павадыр ханькаўскае арміі, Чанг-Сэн-Чы, з астаткамі свайго войска ўцёк у правінцыю Хонан.

Паўночная армія Фэнга прадаўжае наступаць на хонанскім фронце.

Нанкінскі ўрад, быццам, пачаў тасаваць вострыя сродкі проці камуністых, якія стараюцца выклікаць беспарадкі ў тылу нанкінскае арміі.

У Кантоне, як пішуць, ідзе паўстаньне рабочых проціў нацыянальнага кантонскага ўраду Лі-Чай-Суна.

Другая камуністычная партыя.

Згодна вестак перадаваных з Масквы замежным газэтам, камуністычная апазыцыя, зьяўляе сабою другую камуністычную партыю. Апазыцыянеры, прыхільнікі Троцкага і Зіноўева маюць ядных дзесяць сымпатыкаў. Сярод якіх істнуе свая дысцыпліна і, зусім абасобленая ад сталінскага камуністычнага цэнтру, арганізацыя. Адкрытая дзейнасьць апазыцыі забаронена, дык яна выкарыстоўвае тыя спосабы, якімі некалі карысталіся бальшавікі да захопу ўлады.

Сталінскі цэнтр аб усей працы троцкістых мае дасканальныя інфармацыі, але-ж пакульшто ня велае, як змагацца з імі. Некаторыя, найбольш заядлыя, сталінцы праектуюць нават разстрэлы, якія павінны быць прыменяны аднosна тых камуністых, што маюць знаёмства з беспартыйнымі. Цяпер, калі Троцкі і Зіноўеў ужо таксама сталі беспартыйнымі, дык да іх, калі яны будуць рухацца, пэўна, што будуць прыменены рэпрэсіі. Ці то ведаў Троцкі, калі быў ваенным камісарам і пісаў прыказы аб арыштах і растрэлах, што і яму прыдзецца спаткацца з тым, што гатаваў для другіх? Ці то ведаў Зіноўеў, будучы галоўным кіраўніком сусьветнае камуністычнае партыі, што ўдарыцца яму ад рукі расейскага пралетарыяту дазнаць тых салодкасьцей, якія апрацоўваў для сусьветнае буржуазіі і капіталістых? Запраўды — іронія лёсу!

Узаемныя вінавачаньні.

Некаторыя газэты пішуць, што прыхільнікі Троцкага і Зіноўева выступаючы на мітынгах вінавацілі сталінцаў у антысэмітызьме (ў ненавісьці да Жыдоў), а сталінцы вінавацяць Троцкага і Зіноўева ў тым, што яны зьяўляючыся Жыдамі па нацыянальнасьці, спрыяюць Жыдом больш, як іншым народам.

Інструкцыя троцкістых.

Прыхільнікам Троцкага і Зіноўева выдана гэтакая інструкцыя, паводле якое належыцца на ўсякіх зборках і мітынгах выстаўляць на кі-раўнікоў Троцкага, Зіноўева, Каменева, Ракоўскага, Радэка, Прэображэнскага, Сасноўскага і разам са спачуваючымі ім беспартыйнымі выстаўляць апазыцыйныя лёзунгі; вывешваць партрэты Троцкага і Зіноўева разам з партрэтам Леніна і г. д.

Трэба адзначыць, што ня гледзячы на заправўднае разыходжаньне і спрэчкі сярод камуністых, кожная з старон іх, грунтуе свае тэзісы на запаветах Ільіча (Леніна) і называе сябе ленінцамі, а другіх здрадзікамі, прыхвосьнямі буржуазіі і таму падобнымі эпітэтамі.

Адкрытае пісьмо пасла Сабалеўскага.

Рэдакцыя „Сял. Нівы" атрымала пісьмо гэтакага зьместу:

Да Пана Старшыні Беларускага Соймавага Клюбу.

Зьмест перадавіцы № 3 „Працы" змусіў мяне даць на яе адказ, бо ў гэтай перадавіцы фігуруе маё прозьвішча. Нажаль, я не маю сваей прэсы, не належу да ніякае палітычнае арганізацыі, каторая-б выступіла ў маей абароне ад закідаў „Працы", — дзеля чаго, паважаны пане Старшыня, прашу аддаць у друк мой адказ газэце „Праца" ў тыя часопісі, каторыя згодзяцца надрукаваць яго.

Адкрытае пісьмо да рэдактара газэты „Праца".

Паважаны Пане Рэдактар!

№ 3 рэдагаванае Вамі газэты, камэнтуючы справу зьезду прыхільнікаў Паўлюкевіча і Умястоўскага, замясьціў і маё прозьвішча.

Паводле гэтага артыкулу, Ваша газэта адносіцца з большаю пашанаю да Паўлюкевіча і Умястоўскага, мяне-ж, проста, абвінавачвае ў труслівасьці і ў тым, што я лёг ніцма і цалую нагу...

Словам, Ваша газэта, не так даўно мяне пахаваўшая, сьціпае мяне ў парахно і пускае па ветру. Далей газэта зацікаўлівае чытача тым, што яна нібы-та прыпаднімае нада мною разам з другімі парасольчык, каторым я, быццам, закрываюся ад сьвету...

Артыкул Ваш напісаны з мэтаю, каб і я, многагрэшны прачытаў. Цяпер-жа Вас цікавіць, якое ён на мяне зрабіў уражаньне.

Мушу прызнацца — я задаволены Вашым крокам. Я, да сягоньняшняга дня, быў пазбаўлены магчымасьці асьвяціць сваю справу, бо этыка не пазваляла мне капацца ў старым барахле.

Ваш артыкул выводзіць мяне з памянёнага стану, ваша крытыка накладае на мяне абавязак зарэагаваць на яе і даць адказ, і, праз гэта, пазнаёміць грамадзянства з тымі **фактычнымі** прычынамі, каторыя прыслужыліся да майго выхаду з „Грамады" і зрыву ўсякіх адносінаў з тымі, думкі каторых вазглаўляе „Праца".

Думалася мне, перш, што мы разышліся без недагаворак... Я ішоў разам, пакуль для сябе лічыў магчымым ісьці. Мая добрая воля, ці ісьці далей, ці спыніцца. Нікому ніякіх абавязкаў я не даваў, вэксалёў не падпісываў, а таму ніякіх даўгоў за сабою ня прызнаю. Я адышоў бяз мэты рэконструкцыі... На жаль, Пане Рэдактар, Вы ў дыктатарскі спосаб накідываеце чытачу свой прыгавар, свой асуд, але ня прытачваеце таго матэрыялу, паводле каторага Вы судзілі.

Якое харобрасьці Вы ад мяне жадаеце? Вам добра вядомы ўсе прычыны і абставіны майго выхаду з „Грамады" і чаго я, узапраўды, спалохаўся, (а Вы ўпарта аб гэтым маўчыцё). Што Вы лічыце самагубствам у маім становішчы? Ці тое, што я не павёў „Грамаду" ў падпольле? Ці тое, што я, маючы ўжо гатовы акт абвінавачаньня па 102 арт. К. К., не баюся пакаштаваць Лукішак або Вронак і ці тое што я не пашоў па лёсу палітычнага эмігранта? А раз Вы гаворыце і не дагаварываеце, то запрашаю Вас, Пане Рэдактар, да далейшага разьвіцьця свайго артыкулу „Дэмаралізацыя". Дайце больш канкрэтнага матэр'ялу для чытача аб маіх грахох і нявыкананых абавязках, толькі, калі ласка, ня скупіцеся на друк і паперу. Друкуйце ўвесь матар'ял, які ўбачылі пад маім парасольчыкам. У залежнасьці ад Вашага **канкрэтнага матар'ялу** буду публікаваць свае адказы.

У сваей дэкляраці я агранічуся тым, што хацеў стаць на ўбочцу „ні чапаю я Вас — ні чапайце-ж і Вы мяне". Але, нажаль, „Праца" ўбівае асінавы кол у пабудаваную мне магілу і пачынае варочаць мае косьці і паліваць іх брудам. Гэтага залішне. Я схапіўся за Ваш кол і вылажу з магілы... Я яшчэ жывы і поўны сілы і маю магчымасьць бараніцца і мерацца сіламі і, так-сама, ідучы Вашымі дарогамі, прыпадняць і над Вамі парасольчык і сказаць аб Вашых схованках.

Грамадзкі Суд няхай вынясе тагды свой прыгавор, у каго з нас пад парасольчыкам грахі, а ў каго дабрадзействы...

І так, Пане Рэдактар, чакаю... За Вамі слова!

З пашанаю
Юры Сабалеўскі
пасол на Сойм.

Вільня 1927 г.
22 лістапада.

УВАГА. Павышшае пісьмо пасла Юрага Сабалеўскага паслана ў рэдакцыю газэтаў: „Праца", „Сялянская Ніва" і „Bielaruskaja Krynica".

Старшыня Пас. Соймавага Клюбу
Ф. Ярэміч.

Сяляне! Запісвайцеся у Беларускі Сялянскі Саюз!

Ну, аж проста брала дзіва:
Дзе прычына гэтым звадам?..
Што-ж ты думаў?—тую пушчу
Адкупілі гандляры,
І праз сэрца, яе гушчу,
Перашлі іх тапары. —

І дзед рантам замаўкае
Ды на хлопчыка глядзіць,
Палец к чолу прыціскае.
— Ну як будзеш тут судзіць?
— А вам, дзедка, не здавалась,
Вы ня думалі аб тым,
Што і ў лесе адбівалась,
Як адбілася ва-ўсім,
Жыцьцё, дзедку, адчуваньне?
Я так думаю, дзядок,
Што на сьвеце ўсё дазваньня,
Нават камень і пясок,
Мае думкі і настроі,
Толькі-ж нам іх не згадаць:
Трэба чыстым быць душою,
Каб іх тайнасьці пазнаць.—

Дзед у хлопца ўтарапіўся.
— А цікавы ты хлапец:
Развважаеш, як мудрэц,
Бы старэчым ты радзіўся.—
Азірнуўся дзед таёмна.

Стаў я штосьць тут прымячаць,
Эгэ-ж, хлопча: ночкай цёмнай
Штосьць тут творыцца уночы,—
Сам пачуеш ты, эгэ-ж,
Ці то жарты патароты,
Ці то знак які прарочы,
Ці там штосьці—не разьбярэш.
Не натрапіш таго сьледу,
Не налучыш ты на троп. —

Пазіраў Сымон на дзеда.
На маршчыністы той лоб
І так слухае ўнікліва —
Захапляе хлопца дзіва.

Сымон.
А якая-ж тут праява?

Дзед Даніла.
Эгэ-ж, хлопча: даўна справа?
Хтось цярэбіць тут дарогу...
Будзе зьмена, будзе зьмена!
Ідзе новае калена,
Яно тут, каля парогу,
Бо на сьвеце ўсё ня вечна,
І зямля свой твар меняе,
Хваля хвалю паганяе,
Пераходзіць берег рэчны,—
Усё ў стане пераходу,
А тым болей, хлопча, людзі:
Яны самі сабе судзьдзі,
Хто згадае іх прыгоду?

Сымон.
А скажы мне, дзеду любы,
Чаму так на сьвеце стала,
Што адным дасца мала,
А другому—аж на губы?
Хоць-бы тут: раскошства, пыха,
А багацьця, ох, багацьця!
А другі ў ярме заклацца
Шлеі цягне, сваё ліха?
Хто багацьце разьмяркоўваў,
Той дзяліў несправядліва,
Не для ўсіх зямля ўрадліва...
Чыя-ж гэта воля-зьмова?

Дзед Даніла.
Эгэ-ж, хлопча, у тым справа,
Што ня роўны людзі ў сьвеце:
Слабы, цёмны жыве ў сьмецьці,
А дужэйшы правіць права,
Езьдзіць, лейцы ўзяўшы ў рукі...
Эгэ-ж: сіла ў гэтай штучцы.
Але, хлопча, лейцы рвуцца,
А бяз іх няма панукі.

Сымон.
А чаму-ж бы іх адразу
Не парваць, дзядок, і квіта?

Дзед Даніла.
Іх часіна не пазбыта,
Не настаў той час заказу.

Сымон.
А хіба-ж ён сам настане?
І наогул сам ці прыдзе?
І ці будзе канец крыўдзе,
Калі ждаць другога стану?

Дзед Даніла.
На ўсё ёсьць свая часіна,
І ўсё прыйдзе ў сваім часе,
І заслона ўжо ўзьнялася,
Дзе хавалася прычына.
Ёсьць у сьвеце розум нейчы,
Ён і піша ўсім законы,
Накладае забароны,
Час вартуе кожнай рэчы,
Ён зьнімае і кароны.
Што йдзе проціў яго волі
Ці ня ў часе выступае,
Тое нішчыць цьма сьляпая,
Тое жыць ня мае долі.

Сымон.
А як стане ня ўтрываньне,
І тады чакаць пакорна,
Покі стане жыць прасторна?
А змаганьне? Дзе-ж змаганьне?
Ой, не, дзедку: проціў сілы
Можна ставіць толькі сілу,
Калі хочаш ты ўстаць з пылу,
Калі цягнуць з цябе жылы.

Дзед Даніла.
Хо-хо, хлопча: ты гарачы.

Ну, а ў замак як папаў?
Сваёй воляй прытрапаў?
Эгэ, не, мусіць, інача!
Дзе-ж было тваё змаганьне?
Толькі ў думках, так ці не?
Адлажыў, здаецца, мне,
Ты свой момант паквітаньня...
Не, мой хлопча, нічагутка
Ты ня зробіш без пары,
А надарыцца мінутка,
Тады ўсё тваё—бяры...
А ты, хлопчыку, музыка?
Гэта скрыпіца твая?
А ну, хлопча, папілікай.
Маладым быў, граў і я. —

У тым парку радавітых
Тых князёў-багатыроў
Хвалі гукаў самавітых,
Смуткам, скаргай апавітых
Цёмных пушчаў і палёў,
Паліліся, задрыжалі.
Як-бы срэбра рассыпалі
У галінках тапалёў.

І, здавалася, жывое,
Нешта йшло ад гэтых струн,
Бы дух згодны і спакою,
Чараўнік які, вяшчун
Натхнуў ім, дрыготным,
Каб высока душу ўзьняць,
Каб вясёлым і маркотным
Чары гукаў паказаць.
Слухаў дзед, акамянелы,
Апусьціўшы вочы ўніз,
А пад вусам пабялелым
Губы ціханька трасьліся.

(Далей будзе.)

Гаспадарскі аддзел.

Гутарка пра гадоўлю гусей.

Дзе дазваляюць варункі: ёсьць вада і адпаведная паша, там можна з карысьцю гадаваць гусей. Аднак, гэта галіна гаспадаркі дае гаспадару прыбытак толькі тады, калі праводзіць гадоўлю гусей умела. Найбольшы прыбытак гадоўля гусей дае тады, калі гадуюцца гусі заводныя, вялікія, якія шмат больш важаць чым нашы звычайныя гусі. Гэткія гусі даюць больш мяса, пер'я і большую цану за іх можна ўзяць. Гусі паруюцца ўжо ў сьнежні, а у студні ці лютым пачынаюць нясьціся. Дзеля гэтага зараз-жа трэба пастарацца на племя добрых гусей. Калі свае гусі ня зусім дрэнныя, дык можна пакінуць найлепшыя штукі на племя, стараючыся набыць гусака з другога стаду. Зьмяняць гусака трэба дзеля таго, што сваяцтва, як у-ва ўсіх дамовых жывёлаў, гэтак і ў гусей, шкодна адбіваецца на расплодзе. Ад гэтага гусі драбнеюць, слабеюць і робяцца хваравітымі.

Маладыя гускі, адналеткі, часта бываюць мала здатнымі на племя, бо яйкі ад іх бываюць баўтунамі. Лепі на расплод браць яйкі ад гусей больш старых.

На аднаго гусака трэба пускаць 4—6 гусей.

Пад гусю кладуць ня больш 12 яек, бо інакш яна іх не пакрые і будзе шмат яек ня ўсходлых. Гусь сядзіць на яйках каля 30 дзён, пасьля чаго пачынаюць выклёўвацца гусяняткі.

Калі адначасна трэба пасадзіць некалькі гусей, дык трэба гнёзды паставіць так, каб гусі адна другую ня бачылі, бо інакш будуць заўсёды непакоіцца. Гусей, якія сядзяць на яйках трэба карміць зярном і даваць у волю чыстай вады да піцьця. Каб гусь за час выседкі не занудзела і мела рух, корм і піцьцё ставяць ня пры самым гнязьдзе.

Калі ўжо гусеняты выклююцца, іх трэба пакінуць пры матцы на 24 гадзіны бяз корму. Цераз дзень гусю з гусенятамі трэба перанясьці ў сухое і цёплае месца і, калі надвор'е халоднае, асьцерагацца на першых парах жыцьця маладых гусенят пускаць на двор. Цераз тыдзень іх ужо можна паступова прывучаць да надвор'я. Цераз 2—3 тыдні гусеняты ўжо могуць ісьці на ваду, калі яна блізка. Пакуль гусеняты ня скінулі пуху, іх трэба ўсё-ж такі хаваць ад сьцюжы, дажджу і навет ад расы.

У першыя дні кормяць гусенят ячнымі крупамі, да якіх падмешваюць дробна пасечаную крапіву і нацьвёрда зваранае яйко. З часам можна падмешваць бульбы, вотрубаў, а цераз месяц перанесьці на зернавы корм. Калі гусеняты пераменяць пух, трэба старацца карміць лепш; гэта бывае ў другім месяцы іхняга жыцьця.

Каб гусі „вяліся", трэба мець сьвежую, чыстую ваду.

Белыя гусі на рынку даражэй цэнюцца.

Гусі Эмдэнскія і Тулюзкія надаюцца для нашых умоў. **Гаспадар.**

З жыцьця Беларускага Студэнскага Саюзу ў Вільні.

У нядзелю 20 лістападу г. г. адбыўся агульны гадавы сход сяброў Б. С. С., на якім між іншым зроблены перавыбары Ураду.

У Урад Б. С. С. выбраныя: на старшыню гр. Т. Куніцкі, віцэ-старш.—І. Гагалінскі, скарбніка—М. Амельяновіч, сэкрэтара—Ст. Станкевіч і сябру Ураду Я. Ярмаковіч. Заступнікамі: А. Бартуль і Э. Крэчка.

У Рэвізыйную Камісію выбраныя: гр. А. Зянюк, Астроўская і Я. Шутовіч.

З пасярод рэзалюцыяў агульнага сходу з прыемнасьцю мусім зазначыць, што Б. С. С. стоячы на грунце нацыянальна адраджэнскім у зьвяску з падзелам беларускага грамадзянства на рожныя палітычныя групы, аднагалосна вынес пастанову, што Бел. Студ. Саюз заўсёды будзе займаць пазыцыю аб'еднаўчую імкнучыся па меры магчымасьці прычыніцца да гэтага аб'еднаньня сярод беларускага грамадзянства, асабліва падчас наступаючых выбараў у Сойм. Адначасна Бел. Студ. Саюз, як адзіная арганізацыя беларускага студэнства ў Заходняй Беларусі вынес агульную пастанову, што Б. С. С. у Вільні з дня 20 лістападу 1927 г. ўступаець афіцыяльна ў A. B. S. A. (Аб'еднаньне Беларускіх Студэнскіх Арганізацыяў). Каб даць магчымасьць бяднейшым студэнтам вучыцца, агульны сход пастаўляець зьвярнуцца да Беларускіх Установаў, а так-жа і да самаўрадаў з просьбаю матэр'яльнае помачы для беларускіх студэнтаў.

Сход скончыўся позьнім вечарам агульным пажаданьнем прыступіць актыўна да творчае працы на грунце культуральна-асьветным.

Студэнт.

Весткі з Краю.

Патрэба тэатру на вёсцы.

У нашыя часы беларуская вёска, пазбаўлена магчымасьці разьвівацца культурна, ўсё больш падаець у цемру. Усе сілы больш менш здольныя да культурнае працы — тыя раздзьмухаліс па ўсенькаму сьвету, „іншыя сядзяць па вастрогах за розныя антыпаньствовасьці", а тыя, што засталіся дома — стэрарызованы ўладаю, ня ведаюць што рабіць, каб дапамгчы братом сялянам і не дапусьціць разьвівацца цемры на вёсцы. Усе высілкі аднак разьбіваюцца аб ведамыя ўжо ўсім забароны... Тое што можна ўжо было-б зрабіць, для чаго ня было-б перашкод ад уладаў — ня па кішэні сялянам. Сяляне, напрыклад, вельмі ахвотна адчынілі-б бібліятэчку-чытальню на вёсцы, — на гэта ня дазваляець ім ужо к і ш э н я абабраная і абіраемая што дня прадпрыімлівымі панамі палажэньня на розные свае патрэбы. І бедная беларуская вёска марнеець, і ня ведаець што рабіць і чым заспакоіць патрэбу душы.

Вось-жа дагэтуль мала ўвагі зьвярталася ў вёсцы на тэатр. Сапраўды-ж, тэатр гэта самая даступная вёсцы рэч. Тэатр знаёміў-бы сялян з жыцьцём у шырокім маштабе, заахвчваў-бы да культурнае працы над сабой, ўрэшце падняў-бы значна вышэй іх нацыянальную сьведамасьць.

Тэатр па сваиму складу так-сама даступны вёсцы. Можа сьпярша крыху і нялоўка выступалі-б на сцэні вясковая моладзь, але гэта не павінна адбіць ахвоту ад далейшай працы. „Ня сьвятые гаршкі лепяць" — кажа прыказка. Памалу прызвычаіўшыся, моладзь увайшла-б у свае ролі і хоць крыху кінула-б сьвятла ў ваконца агорнутых сумам сялянскіх хат.

Патрэбные сцэнічные творы блізкіе і даступные па сваиму зьместу для вёскі можна заўсёды выпісаць з нашых беларускіх кнігарняў з Вільні.

Дык ня сьпіце, вясковая моладзь!

П о л ы м я.

Спэктакль Бел. Народнага Тэатру ў Сьвіры.

(Сьвянцянскага пав.)

Нияк зусім неспадзявана завітала да нас наша родная птушка—Беларускі Народны Тэатр, які асьвячае і запраўды ажыўляе з прадвякоў сьпячы наш Беларускі Народ.

Прывітаў сваіх культурных змагароў старшыня Сьвірскага Гуртка Бел. Інстытуту Гаспадаркі і Культуры гр. Язэп Карэцкі.

У суботу 12 г. лістападу на першым спэктаклі ў Сьвіры Белар. Народны Тэатр адыграў п'есу „Хам". Ня гледзячы на страшэнную непагоду, усё-ж такі цікавасьць перамагла, дык кожны стараўся паглядзець на роднае тэатральнае прадстаўленьне.

На другі дзень у нядзелю 13 г. лістападу быў наладжаны другі спэктакль, на гэты раз адыграна п'еса „Паўлінка". Так-сама была страшэнная непагода, але-ж прысутных было многа.

Пасьля спэктаклю хор Бел. Нар. Тэатру пяяў нацыянальныя песьні і балет выканаў нацыянальныя танцы. Прысутныя былі вельмі захоплены роднымі праявамі культуры і мастацтва і былі здаволены.

Беларускі Народны Тэатр гэтак добра падзеяў на некаторых тутэйшых жыхараў, што шмат хто з такіх, якія дагэтуль лічылі сябе Палякамі, зразумелі хто яны: вось дзе кажа, наша роднае. Дык і пачалі гарнуцца „свой да свайго", нашоўшы родны шлях.

На заканчэньне спэктакляў артысты атрымалі падзяку вельмі гучнымі воплескамі і крыкамі „біс" і „брава".

Яшчэ раз шчыра дзякуем вам культурнаасьвятовыя змагары, што заглянулі да нас і прабудзілі жыхароў нашага мястэчка ад сну і фактычна даказалі, што ёсьць Беларусы і беларуская культура! В і н ц к о в і ч.

Знамяніты доктар.

У пачатку верасьня с. г. у вёску Хожава зьявіўся нейкі знахар і даведаўшыся ад заступніка солтыса, што ў вёсцы ёсьць сухотнікі, прасіў яго завясьці да хворых. Заступнік солтыса, не здаючы сабе справы з таго, што да добрага доктара хворыя самі едуць аж за некулкі міль — павёў. Прыблуда-доктар, прышоўшы ў хату да аднаго з хворых, з вялікаю павагаю аслухаў хворага і (ведаючы наўперад, якая хвароба) сказаў, што сухоты. Хворага гэты доктар завяраў і нават хацеў падпіску даць, што вылечыць, але пад варункам, калі ён, доктар, значыць, будзе жыць у хворага і даваць яму свае лекарствы. Бацькі хворага згадзіліся і пачалі даглядаць здаровага доктара, нароўні са сваім хворым.

Суседзі, пачуўшы аб гэтым доктары, пачалі валіць да яго валам. А той гэтаму і рад: пільна выслухоўвае хворых і бярэ сабе грошы: у каго 3 залатых, у каго 5, у каго 8, а ў аднаго, дык нешта каля 20. Сабраўшы грошы доктар паехаў у Маладэчна, накупляў лекарстваў ад сухотаў (бо толькі лячыў сухоты): каму дзевясілу, каму мокрэцы, аднаму дык асьпірыну і такім парадкам меўся лячыць далей і браць далей грошы, Але сяляне ад некуль даведаліся, што гэта ня доктар, а проста сышчык. Дзеля таго-ж што паліцыя ўелася ўжо ў косьці нашаму сялянству, дый яшчэ тайная, дык нашыя сяляне пачалі яго дзічыцца і абходзіць кругом. Пазнаўшы, што сяляне сцемілі ў чым справа — знамяніты доктар зьнік, як камфора.

Дык, вось, дарагія людцы, да чаго можа давясьці цемната. Ня толькі трацімо грошы дарэмна, але й здароўе. Каб нас не ашуківалі рожныя праходзімцы, каб з нас ніхто ня зьдзекаваўся — мы павінны ўсімі сіламі змагацца з цемнатою. Трэба закладаць Гурткі Інстытуту Гаспадаркі і Культуры, бібліатэкі, выпісываць і чытаць газэты, кнігі, тагды мы дойдзем да асьветы і адразу разпазнаем дзе рука правая, а дзе левая. М а л а д а ч а н і н.

НАШАЯ ПОШТА.

Вершыніну. Атрыманы 25.X і 12.XI.

Зорка. Весткі атрымалі, па магчымасьці зьмесьцім.

Аніcковічу. Матэр'ялы атрымалі. Карэспандэнцыі пастараемся зьмясьціць. Календары высылаем яшчэ раз.

Таранцею Я. 2 зл. атрымалі, газэту пасылаем ад 3-га лістападу.

Мужычку. Весткі атрымалі. Параду прышлём поштай. Вам паслалі календары на прадажу.

Поку. Пробны нумар паслалі.

Сароцы М., Бохэнку М., Пятроўскаму М., Раецкаму Ів.. Дзеряновічу П. — газэту пасылаем.

Д а с т а л і а д:

Гутора Аркадзя — 2 зл.

Рэдактар і выдавец А. Герасімчук.

Беларуская Друкарня ім. Ф. Скарыны, Вільня—Людвісарская 1.